

OPONENTSKÝ POSUDEK

(druhá verze diplomové práce)

Jméno diplomanta: Martin Prokeš

Téma práce: Prevence v občanském zákoníku

Rozsah práce: 175 318 znaků, vč. mezer

Datum odevzdání práce: 14.02.2024

1. Aktuálnost (novost) tématu: Téma práce je aktuální, a to ze samé podstaty tohoto institutu. Další rozměr přidal diplomant tím, jak chtěl tento institut pojmut (z jakých úhlů pohledu). Takto jde i o téma nové.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody: Na teoretické znalosti je téma poměrně náročné, je náročné i na zpracování potřebných vstupních údajů.

Diplomant pracoval především metodou analytickou, ale bylo třeba, aby využil také metodu historickou a srovnávací, jakož i deduktivní. Nicméně, svou převážnou analytičností je nutné práci hodnotit jako popisnou nad běžnou úroveň.

3. Formální a systematické členění práce: Předložená práce je přehledná (snad až příliš, viz dále), systematicky členěná tak, že umožňuje čtenáři dobrou (snad až příliš, viz dále) orientaci v textu.

Práce je rozdělena do úvodu, pěti kapitol a závěru. Většina kapitol se člení i dál, event. i vícenásobně.

V první kapitole diplomant zkoumá pojem, resp. institut prevence ze všech možných dílčích aspektů. Ve druhé kapitole je čtenář seznamován s historií zkoumaného institutu. Třetí kapitola má tři, poněkud nesourodé části. V první (i druhé části) je analyzováno platné právo (občanský zákoník 2012), tady totiž diplomant – jakoby psal komentář k zákoníku – rozebírá jedno za druhým všechna rozhodná ustanovení OZ 2012. Druhá část je věnována – stejnou, totiž komentářovou formou – institutům zajišťujícím možné zproštění odpovědnosti za škodu. Třetí část obsahuje – rovněž – komentář k rozhodným ustanovením občanskoprávní úpravy platné před účinností OZ 2012.

Ve čtvrté kapitole se diplomant pokouší poskytnout vzhled do tří zahraničních právních úprav, pokud jde o rubrikované téma. V páté kapitole pak připomíná – opět v pořadí podle jednotlivých rozhodných ustanovení OZ 2012 – necelou dvacítku judikátů a ke každému přičiňuje – žel málo vypovídající – poznámku (diplomant rozšířil počet předložených v první verzi práce).

4. Kritéria hodnocení práce

a) Splnění cíle práce: Cíle práce uvádí diplomant v úvodu své práce. Tyto cíle byly splněny, ne však víc než na 70 procent.

b) Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství: Nic nesevččí o tom, že diplomant neparcoval samostatně.

c) Logická stavba práce: Pokud jde o kapitoly a jejich pořadí vzhledem k obsahu, zásadně bez připomínek. Nicméně, sluší se připomenout, že cca 20

stran textu není možné z řečeného hlediska hodnotit, neboť jednotlivé části textu jsou řazeny tak, jak po sobě následují rozhodná ustanovení OZ 2012, resp. OZ 1964 Sb., v posledním znění.

d) Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů), včetně citací: Poznámkový aparát rovněž v druhé, totiž opravené, verzi d.p. vykazuje nemálo problematických bodů. Diplomantovi bylo (kromě jiného) vytýkáno, že cituje z druhé ruky. V tomto ohledu se změnilo jen málo, i když, pravda, diplomant učinil jistý krok kupředu. Dále bylo diplomantovi vytýkáno, že důvodovou zprávu k OZ 2012 cituje ze dvou pramenů, jednak z knižního vydání, které na první pohled se může zdát být monografií, jednak ze stránek MS ČR. Žel diplomant svou chybu opravil tak, že citace ze stránek MS ČR (kterýžto zdroj by jediný byl správný) zrušil a cituje jen z knižního vydání d. z., s čímž nelze souhlasit, ba naopak. Navíc s dotyčnou knížkou dál nakládá jako s monografií! Sic! Na poznámkovém aparátu ale zjevně pracoval, nebylo to nejspíš snadné, lze říct, že výsledek představuje podstatné polepšení, ale nic víc. Nepolepšilo se ani citování z kolektivních děl, tj. z prací s několika autory, tj. především z komentářů. Zůstal jen tzv. jednosvazkový komentář C.H.Beck v prvním vydání (?proč první?) s autorem, nyní již správně nazvaným, dr. Paškem. Ale ostatní práce stále mají jen vedoucího autorského kolektivu, autor citovaného místa zůstal neznámý. Svědčí to stejně jako dřív o různých zdrojích (přímých zdrojích), z nichž diplomant citace převzal (citace z druhé ruky). Jednoduše: v jedné z pramenných prací bylo citováno správně, v druhé už ne! Bylo by na místě, kdyby diplomant v rámci ústní obhajoby vyložil, jak vůbec s komentáři pracoval, kde je studoval atd. Kdyby totiž studoval on-line, nemohl by v p.p.č. uvádět čísla stránek knižního vydání!

Také v posudku ke druhé verzi d.p. se musím zastavit u práce citované diplomantem (nepřesně) takto: ELIÁŠ, Karel a ZUKLÍNOVÁ, Michaela. Návrh občanského zákoníku. Část první až čtvrtá. Česká advokátní komora a Ministerstvo spravedlnosti, 2000. Ani podruhé diplomant toto skriptum nevynechal, platí tudíž všechno, co jsem uvedla ve svém posudku k první verzi d.p. A je třeba dodat: nebylo by nijak nesnadné, zeptat se přímo tak říkajíc u „zdroje“, jak by bylo lze odvolávat se na dotyčný text, aby citace byly korektní! Ale diplomant této možnosti nevyužil!

e) Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu): Diplomant analyzoval své téma v hloubce adekvátní úrovni diplomových prací.

f) Úprava práce (text, grafy, tabulky): Bez připomínek. Pokud jde o skutečnost dílčího pojetí komentáře, odkazuji na výše řečené.

g) Jazyková a stylistická úroveň: Úroveň problematická, řekla bych, že horší než v první verzi d.p. V textu je skutečně mnoho překlepů (jen např. „Wolters Kluvert“ za stovku jiných), ale i prohřešků proti pravidlům české mluvnice (především čárky v souvětích!!), a žel i řada značných pochybení proti pravidlům o stavbě vět, o stylistice ... Ačkoli diplomant ze své práce odstranil většinu vět, svědčících o vypsáném stylu staršího právníka, nahradil je jistě svými větami, žel často značně nesrozumitelnými. Vybírám namátkou: na str. 38 najdeme tento text: „Aplikaci ustanovení § 2900 je nezbytné chápat v kontextu prohloubení pochopení již existujících právních norem, které by měla být ve společnosti dodržována. Aby mohla společnost navzájem kooperovat, potřebují jednotliví členové respektovat práva ostatních a vyvíjet aktivní i omisivní činnost, vedoucí k předcházení vzniku újmy. Pokud nejsou členové

společnosti schopni povinnost prevence dodržovat na základě ústních dohod, musí být tato povinnost zakotvena písemně." Na str. 62 dole čteme: „z hlediska volného pohybu pracovníků pak byla pozornost zaměřena na zdůraznění preventivních opatření ve vztahu k ... při výkonu práce". (Bylo by možné poukázat na další a další místa. Ale nebylo by to nikterak zajímavé!) Takový text – podle mého názoru – nelze označit za řádný, totiž za text, který odpovídá pravidlům koncipování vět v českém jazyce, včetně pravidel logiky stavby odborného textu, resp. pravidel logiky pojmů.

Zároveň je na místě konstatovat, že v d. p., totiž v druhé verzi d.p., je nemalý počet vět, které mají nulovou vypovídací hodnotu – jinak řečeno, nejde o očekávaný deduktivní výstup, ale i takových, které jsou – jednoduše – teoreticko-právně chybné, jako např. „stručné shrnutí vývoje občanského kodexu jakožto právního kodexu", nebo „shrnuté znaky prevence v aktuálně platné novele nového občanského zákoníku (dále jen NOZ)", a diplomant pokračuje „zatímco ve starších verzích občanského zákoníku se povětšinou pojem prevence ... nevyskytoval", anebo „V občanském zákoníku z r. 1950 též nebyl zahrnut institut pracovního práva, které bylo kodifikováno v podobě samostatného právního odvětví." Dále, není pravda, že „soukromé právo" bylo z OZ 1964 v původním znění zcela odstraněno: viz Závěrečná ustanovení cit. kodexu, atd. atd. atd.!!! V této souvislosti: mám pochybnosti o tom, že diplomant zná rozdíl mezi „platností" a „účinností" zákona!

A ještě k úvodu a závěru. Úvod zůstal v druhé verzi nedotčen. Většina vět, stejně jako v první verzi, nedává dobrý smysl, popř. nedává smysl žádný. Stačí si přečíst první větu. Závěr byl obohacen o jeden odstavec. Svědčí o snaze!

5. Vyjádření k práci: Práce má průměrnou kvalitu. Jedním z degradujících prvků je vedle popisnosti (a s ní související) způsob zvolený pro psaní celé třetí kapitoly (viz již výše). Dále se sluší poznamenat, že předložená práce - i ve své druhé verzi – obsahuje dnešní řádné právní (právnícké) dikci (slovníku) neodpovídající výrazy jako např. „NOZ", ev. „Nový občanský zákoník", „minulá" úprava, „současné" právo (právní řád, pojetí) atd. Diplomant píše stále tu a tam o „majiteli", kterýžto výraz platný obč. zák. nezná!! Diplomant nepojmenovává správně právní subjekt, resp. osobu, ale mluví o „občanovi", „jedinci" atp.

Již několikrát jsem poukazovala na nedostatky třetí kapitoly d.p. Tady už jen doplním: diplomant vykládá (jak řečeno) paragraf po paragrafu; každý začíná opisem dotyčné zákonné normy; opis uvozuje standardně slovy: „zákonem ustanovení vymezuje následující". Co asi diplomant těmito slovy míní? A proč opisuje to, co si každý může přečíst? Normy se nedokazují, tudíž ani neuvádějí!

Diplomant žel nijak nenapravil ani čtvrtou kapitolu. Jeho konstatování jsou plochá, nejednou málo srozumitelná; jak jsem zjistila, diplomant volně přepisuje cizí texty, ale ne vždy se vyjádří ve stejném smyslu jako autor textu původního.

Zarazila mě dvě různá tvrzení o rakouském právu: na str. 70 se tvrdí „určitá míra zavinění je ... vyžadována také v rakouském pojetí práva", ale na str. 71 čteme „Pro určení odpovědnosti za škodu jsou zde důležité dva body: zavinění a protiprávnost". Co je správně?

Lze uzavřít, že diplomant zcela zjevně vynaložil hodně práce ve snaze odstranit chyby, které byly první verzi jeho diplomové práce vytýkány. Jisté zlepšení je

patrné.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: Diplomant by se měl vrátit k tomu, co už bylo uvedeno výše: tj. jak (kde) pracoval s komentářovými zdroji, k tomu, jak je to s rakouským právem, totiž co je rozhodné pro jeho pojetí odpovědnosti, a konečně vyložit rozdíl mezi „platností“ a „účinností“ zákona.

7. Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě: Vzhledem k tomu, že předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a to jak po stránce obsahové, tak po stránce formální, doporučuji práci k obhajobě.

8. Navržený klasifikační stupeň: dobře.

V Praze dne 21. února 2024

doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.
oponentka diplomové práce